

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP1538/1998
din 25.02.1998

privind fondul ariilor naturale protejate de stat

Publicat : 16.07.1998 în MONITORUL OFICIAL Nr. 66-68 art. 442 Data intrării în vigoare

MODIFICAT

[LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare 25.04.26](#)

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Titlul I

DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. - Prezenta lege stabilește bazele juridice ale creării și funcționării fondului ariilor naturale protejate de stat, principiile, mecanismul și modul lui de conservare, precum și atribuțiile autorităților publice centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor în acest domeniu.

Art.2. - În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

arie de protecție specială avifaunistică - spațiu natural destinat conservării, menținerii și, după caz, readucerii într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, în vederea protecției speciilor de pasări migratoare sălbatice;

arie naturală protejată - spațiu natural, delimitat geografic, cu elemente naturale reprezentative și rare, desemnat și reglementat în scopul conservării și protecției tuturor factorilor de mediu din limitele lui;

arie cu management multifuncțional - spațiu terestru și/sau acvatic (arie cu resurse gospodărite) în care, concomitent cu conservarea naturii, se efectuează valorificarea reglementată a florei, faunei, resurselor de apă și pășunilor, se practică turismul reglementat;

autoritate centrală pentru mediu - autoritate cu competențe supreme și exclusive în domeniul protecției mediului, care elaborează, promovează și traduce în viață politica ecologică la nivel național;

biocenoză - totalitate a microorganismelor, ciupercilor, plantelor și animalelor care

populează un spațiu terestru sau acvatic mai mult sau mai puțin omogen și care se caracterizează prin anumite legături specifice între ele și prin adaptare la mediu;

biodiversitate - variabilitate a organismelor vii din ecosistemele terestre și marine, din alte ecosisteme acvatice și complexe ecologice ale căror componente sînt; noțiunea cuprinde diversitatea intraspecifică și interspecifică, diversitatea ecosistemelor;

ecosistem - complex dinamic al asociațiilor de plante, animale, ciuperci și microorganisme, precum și totalitatea factorilor abiotici ai mediului, a căror interacțiune constituie o unitate funcțională integrală;

echilibru ecologic - ansamblu de stări funcționale ale unui ecosistem, a căror dinamică îi asigură structura și funcțiile;

fond al ariilor protejate - totalitate a ariilor naturale, a obiectelor și a complexelor naturale protejate de stat;

genofond - totalitate a speciilor floristice, faunistice, a speciilor de ciuperci și a microorganismelor purtătoare de informație ereditară;

habitat, biotop - loc natural de trai al organismelor și al populațiilor de floră, faună, ciuperci și microorganisme;

monument al naturii - obiect unic al naturii avînd o deosebită valoare ecologică, științifică, culturală, istorică și estetică;

parc național - spațiu natural reprezentativ cu diverse peisaje geografice, obiecte și complexe naturale și cultural-istorice, specii floristice și faunistice autohtone, destinat utilizării în scop științific, recreativ, economic, cultural, turistic, instructiv, educativ etc.;

rezervație peisajeră (de peisaj geografic) - sistem natural omogen silvic, de stepă și luncă, de baltă și mlaștină, avînd valoare științifică, ecologică, recreativă, estetică, instructivă și educațională, destinat menținerii calităților sale naturale și efectuării unor activități economice reglementate;

rezervație științifică - spațiu biogeografic terestru și/sau acvatic de importanță națională cu statut de instituție de cercetări științifice, destinat menținerii intacte a obiectelor și complexelor naturale, conservării biodiversității, elaborării bazelor științifice de protecție a mediului;

rezervație naturală - spațiu natural, valoros din punct de vedere științific, destinat păstrării și restabilirii unui sau a mai multor componente ale naturii pentru menținerea echilibrului ecologic;

rezervație de resurse - spațiu natural care cuprinde resurse deosebit de valoroase, de importanță națională, protejate în scopul conservării lor pentru generațiile viitoare;

rezervație a biosferei - spațiu geografic terestru și/sau acvatic cu elemente și formațiuni fizico-geografice, specii de plante și de animale de importanță națională și internațională, cu statut de instituție de cercetări științifice, desemnat de UNESCO drept

componentă a patrimoniului natural mondial.

zonă umedă de importanță internațională - teritoriu și/sau întindere de apă care include diferite tipuri de ecosisteme umede și corespunde criteriilor de evidențiere a zonelor umede de importanță internațională ale Convenției Ramsar, deținând o bogată diversitate biologică și avînd un rol important în calitate de habitat pentru păsările acvatice.

Art. 3. - (1) Fondul ariilor naturale protejate de stat (în continuare - *fondul ariilor protejate*) include obiectele și complexele naturale cu valoare primordială incontestabilă pentru:

a) conservarea biodiversității și habitatelor naturale, în special de importanță internațională și transfrontalieră;

b) conservarea habitatelor naturale de importanță specială pentru speciile migratoare de animale, în special în zonele lor de zbor, concentrare, hibernare, năpîrlire și înmulțire;

c) studierea proceselor naturale;

d) restabilirea echilibrului ecologic;

e) educarea ecologică a populației;

f) dezvoltarea turismului ecologic.

(2) Datele inițiale despre fondul ariilor protejate sînt utilizate la elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului.

Art.4. - (1) Fondul ariilor protejate constă din următoarele categorii de obiecte și complexe naturale:

1) delimitate în conformitate cu clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii:

a) rezervație științifică;

b) parc național;

c) monument al naturii;

d) rezervație naturală;

e) rezervație peisajeră (de peisaj geografic);

f) rezervație de resurse;

g) arie cu management multifuncțional;

2) care nu țin de clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii:

a) grădină dendrologică;

b) monument de arhitectură peisajeră;

c) grădină zoologică.

3) stabilite prin alte reglementări internaționale:

a) rezervație a biosferei (Programul UNESCO);

b) zonă umedă de importanță internațională (Convenția Ramsar).

(2) Zona umedă de importanță internațională, precum și părțile ei componente, poate avea, în același timp, statutul uneia dintre categoriile stipulate în alin.(1) sau poate include în componența sa unul sau mai multe obiecte din aceste categorii.

a) grădină dendrologică;

b) monument de arhitectură peisageră;

c) grădină zoologică.

Art.5. - Obiectele și complexele din fondul ariilor protejate sînt de importanță internațională, națională și locală. Modul de atribuire a acestor grade de importanță este stabilit de prezenta lege, de alte acte normative privind fondul ariilor protejate, precum și de convențiile internaționale din domeniu (Convenția privind diversitatea biologică, Rio de Janeiro, 1992; Convenția privind viața sălbatică și habitatele naturale din Europa, Berna, 1979; Convenția privind speciile migratoare de animale, Bonn, 1979; Convenția privind zonele umede de importanță internațională, Ramsar, 1971 etc.).

Art.6. - Prin crearea fondului de arii protejate se urmărește:

a) reglementarea relațiilor din domeniul protecției mediului, conservarea obiectelor și complexelor naturale pentru generația actuală și generațiile viitoare;

b) studierea profundă a proceselor naturale din biocenoze, inclusiv a ecosistemelor silvice și de stepă importante, a zonelor umede, a locurilor de reproducere, de hibernare și a căilor de migrație a animalelor, și restabilirea echilibrului ecologic în ariile naturale protejate;

c) menținerea fondului genetic în limitele capacităților biologice ale obiectelor și complexelor naturale;

d) tragerea la răspundere a persoanelor fizice și juridice care au cauzat prejudicii ariilor naturale protejate;

e) respectarea convențiilor și acordurilor internaționale cu privire la ariile naturale protejate.

Art.7. - (1) Obiectele și complexele din fondul ariilor protejate sînt proprietate publică, cu excepția terenurilor indicate la alin.(3).

(2) Terenurile obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate sînt destinate ocrotirii naturii, fac parte din proprietatea publică, nu pot fi privatizate și nici arendate, au un regim de protecție și gospodărire conform legislației în vigoare.

3) În fondul ariilor protejate pot fi incluse și terenuri private, luate sub protecția statului, ele rămînînd proprietatea titularilor de terenuri private. Delimitarea drepturilor și obligațiilor fiecărei părți se stabilește conform unui regulament special.

(4) Deținătorii de terenuri proprietate publică asigură anual finanțarea obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate din teritoriu și le delimitează cu borne de hotar.

(5) Deținătorii de terenuri în care se află obiecte și complexe din fondul ariilor protejate specificate la art.4 alin.(1) pct.1) lit.c)-g), precum și la pct. 2) lit. b), sînt obligați să le asigure regim de protecție conform legislației în vigoare.

(6) Deținătorii de terenuri proprietate publică, precum și autoritățile administrației publice locale, sînt obligați să facă propuneri, la un interval de 3-5 ani, începînd cu anul 2000, în vederea luării sub protecția statului a celor mai valoroase și mai reprezentative ecosisteme, biotopuri și monumente ale naturii de importanță națională și locală.

(7) La elaborarea documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului, a proiectelor de organizare și dezvoltare a ramurilor economiei naționale, se ține cont de dislocarea obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate, în vederea gestionării durabile a acestora.

Art.8. - Obiectele și complexele din fondul ariilor protejate se folosesc pentru:

- a) protecția celor mai reprezentative arii naturale;
- b) păstrarea genofondului;
- c) conservarea biodiversității;
- d) păstrarea aspectului natural al peisajului geografic;
- d¹) protecția căilor de migrație și a locurilor de reproducere;
- e) efectuarea de cercetări științifice;
- f) monitorizarea ariilor naturale protejate;
- g) educarea ecologică, culturală, estetică și recrearea cetățenilor.

Art. 9. - Activitățile planificate care, fie individual, fie în combinație cu alte activități, pot avea un impact semnificativ asupra ariilor naturale protejate de stat, siturilor Emerald sau asupra speciilor și habitatelor naturale din cadrul acestora se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Art.10. - Autoritățile administrației publice centrale și locale, deținătorii de terenuri în a căror administrare se află obiecte și complexe din fondul ariilor protejate furnizează

gratuit, în mod obligatoriu, autorității centrale pentru mediu datele necesare monitoringului ecologic.

Art.11. - (1) Retragera de terenuri din fondul ariilor protejate este strict interzisă, cu excepția cazurilor când acestea își pierd valoarea în urma calamităților naturale sau catastrofelor și când nu mai pot fi restabilite. În astfel de situații, retragera de terenuri din fondul ariilor protejate se face la propunerea autorității centrale pentru mediu și a Academiei de Științe a Moldovei, în temeiul unui act al Parlamentului.

(2) Arborii seculari, în caz de uscare, se retrag din regimul de protecție cu avizul Agenției de Mediu.

[Art.11 al.(2) modificat prin LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare 25.04.26]

(3) Mecanismul luării sub protecția statului a ariilor naturale reprezentative ce aparțin autorităților administrației publice centrale prevede că, în caz de divergențe de poziții, prioritate are poziția autorității centrale pentru mediu, a Academiei de Științe și a Institutului Național de Ecologie. Poziția autorităților administrației publice centrale și/sau a altor organe deținătoare de proprietate publică rămîne a fi consultativă.

Titlul II

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE CENTRALE ȘI

LOCALE, ALE ORGANIZAȚIILOR NEGUVERNAMENTALE

ȘI ALE CETĂȚENILOR PRIVIND FONDUL ARIILOR

PROTEJATE

Art.12. - Parlamentul:

a) determină politica conservării biodiversității și aprobă un program strategic privind dezvoltarea fondului ariilor protejate;

b) adoptă acte legislative cu privire la fondul ariilor protejate;

c) ratifică convențiile și acordurile internaționale cu privire la ariile naturale protejate;

d) adoptă acte cu privire la fondarea de rezervații științifice, parcuri naționale, rezervații ale biosferei, grădini dendrologice și grădini zoologice, precum și la luarea sub protecția statului a celorlalte arii naturale specificate la art.4, la propunerea Guvernului, cu avizul autorității centrale pentru mediu și al Academiei de Științe a Moldovei.

Art.13. - Guvernul:

a) promovează politica de conservare a biodiversității și transpune în viață programul strategic privind dezvoltarea fondului ariilor protejate;

b) cere deținătorilor de terenuri proprietate publică să prezinte, în mod obligatoriu, propuneri privind luarea sub protecția statului a ariilor naturale reprezentative;

c) finanțează programele științifice și asigură baza tehnico-materială a dezvoltării fondului ariilor protejate;

d) contribuie la colaborarea internațională în domeniul fondului ariilor protejate;

e) reglementează și alte aspecte de activitate referitoare la fondul ariilor protejate.

f) aprobă, cu avizul comisiei permanente a Parlamentului sesizate în fond, regulamentele-cadru pentru categoriile de obiecte și complexe naturale specificate la art.4.

g) aprobă regulamentele de funcționare pentru categoriile de obiecte și complexe naturale specificate la art. 4 alin. (1) pct. 1) lit. b) și pct. 3) lit. a);

h) aprobă limitele obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate;

i) aprobă planurile de management pentru categoriile de obiecte și complexe naturale specificate la art. 4 alin. (1) pct. 3) lit. a);

j) aprobă Concepția-cadru și Regulamentul cu privire la funcționarea Sistemului informațional automatizat al fondului ariilor naturale protejate de stat.

Art.14. - Autoritatea centrală pentru mediu:

a) exercită controlul de stat asupra respectării regimului de protecție a obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate, indiferent de subordonarea și tipul proprietății lor;

b) gestionează ariile naturale cu regim special de protecție, prevăzute la art.4 alin.(1) pct.1) lit.a);

c) elaborează și coordonează programul strategic privind dezvoltarea fondului ariilor protejate;

d) organizează monitoringul fondului ariilor protejate;

e) promovează politica privind ariile naturale protejate și, împreună cu Academia de Științe a Moldovei, elaborează și prezintă Guvernului și Parlamentului propuneri vizînd fondarea rezervațiilor științifice, parcurilor naționale, rezervațiilor biosferei, grădinilor dendrologice și grădinilor zoologice și luarea sub protecția statului a unei arii naturale reprezentative sau a unui set de astfel de arii;

f) controlează respectarea regimului de protecție în ariile naturale protejate din subordinea autorităților administrației publice centrale și locale;

g) elaborează propuneri de perfecționare a legislației cu privire la fondul ariilor protejate;

i) elaborează, în comun cu ministerele și departamentele interesate, cu alte autorități

ale administrației publice centrale, compartimentul arii naturale protejate în cadrul planurilor de amenajare a teritoriului;

j) întreține relații internaționale în probleme ce țin de fondul ariilor protejate și conservarea biodiversității;

k) elaborează și coordonează programe de cercetări științifice, derulate în cadrul fondului ariilor protejate;

l) coordonează și avizează, împreună cu autoritățile administrației publice locale, schemele de amplasare rațională a obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate;

m) elaborează și prezintă Guvernului pentru aprobare, de comun acord cu comisia permanentă a Parlamentului sesizată în fond, regulamentele-cadru pentru categoriile de obiecte și complexele naturale specificate la articolul 4;

n) stabilește, în comun cu Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, limitele obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate;

[Art.14 lit.n) modificată prin LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare 25.04.26]

o) ține registrul Sistemului informațional automatizat al fondului ariilor naturale protejate de stat prin intermediul Agenției de Mediu.

[Art.14 lit.o) modificată prin LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare 25.04.26]

Art.15. - Autoritățile administrației publice locale:

a) sînt responsabile de respectarea în teritoriu a legislației ecologice, inclusiv a prezentei legi;

b) iau măsuri de pază și protecție, de refacere și reconstrucție ecologică în limitele obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate specificate la art.4 alin.(1) pct.1) lit.c)-g) și la pct.2) lit.b);

c) declară drept arii naturale protejate anumite spații naturale din teritoriu, care urmează să fie incluse în documentațiile urbanistice și de amenajare a acestuia.

Art.16. - Organizațiile neguvernamentale sînt în drept:

a) să elaboreze programe ecologice vizînd ariile naturale protejate, să le propage și să participe la realizarea lor;

b) să formeze fonduri ecologice;

c) să participe la supravegherea respectării regimului de protecție în obiectele și complexele fondului ariilor protejate;

d) să contribuie maximal la educarea ecologică a maselor;

e) să editeze și să propage materiale despre ariile naturale protejate;

f) să primească informații despre mediu și să efectueze investigații, coordonate cu autoritatea centrală pentru mediu;

g) să facă propuneri și să prezinte materialele de rigoare privind luarea sub protecția statului a unor arii naturale reprezentative.

Art.17. Cetățenii sînt în drept:

a) să inițieze dezbaterile publice a proiectelor de acte legislative și de alte acte normative privind fondul ariilor protejate;

b) să facă propuneri privind luarea sub protecția statului a obiectelor și complexelor naturale și includerea lor în fondul ariilor protejate;

c) să exercite controlul public asupra respectării legislației cu privire la fondul ariilor protejate;

d) să desfășoare, în cadrul organizațiilor neguvernamentale, activități de protecție a mediului;

e) să depună în orice instanță de resort demersuri privind reprofilarea și modernizarea obiectivelor economice care poluează ariile naturale protejate.

Titlul III

REGIMUL DE ADMINISTRARE A FONDULUI

ARIILOR PROTEJATE

Capitolul 1

PRINCIPII GENERALE

Art.18. - Regimul de administrare a fondului ariilor protejate reprezintă un ansamblu unitar de măsuri de protecție, ecologice și tehnico-organizatorice care reglementează activitatea, desfășurată în cadrul fondului, de conservare, optimizare și dezvoltare rațională durabilă a rețelei de arii naturale protejate.

Art. 19. - (1) Guvernul instituie entitatea responsabilă de administrarea și gestionarea ariilor naturale protejate, a peisajelor, a siturilor Emerald și siturilor Natura 2000, de asigurarea conservării speciilor de floră și faună sălbatică, a habitatelor și coridoarelor ecologice, precum și de monitorizarea, managementul și protecția acestora. Modul de instituire, de organizare și de funcționare a acestei entități se aprobă de Guvern.

(2) Entitatea instituită conform alin. (1) va avea următoarele funcții de bază:

a) administrarea, gestionarea, monitorizarea și protecția fondului ariilor naturale protejate, a peisajelor, a coridoarelor ecologice, a siturilor Emerald și siturilor Natura 2000,

precum și a altor habitate naturale;

b) asigurarea conservării și a protecției habitatelor și a speciilor de interes național, comunitar și internațional;

c) asigurarea conservării, protecției și a prevenirii degradării ecosistemelor;

d) monitorizarea și raportarea națională și internațională a stării habitatelor și a speciilor protejate;

e) elaborarea și implementarea programelor și a planurilor de management al ariilor naturale protejate, a siturilor Emerald și siturilor Natura 2000;

f) administrarea, dezvoltarea și operarea sistemelor informaționale, a bazelor de date, a platformelor digitale și a infrastructurii geospațiale pentru ariile naturale protejate, habitate, speciile de floră și faună sălbatică, peisaje, zonele biogeografice, siturile Emerald și siturile Natura 2000, precum și furnizarea de date pentru integrarea acestora în infrastructura națională de date spațiale;

g) promovarea turismului ecologic;

h) informarea și educația ecologică, cooperarea cu autoritățile publice locale;

i) cooperarea internațională și implementarea convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

[Art.19 în redacția LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare 25.04.26]

Art.20. (1) Terenurile și bazinele acvatice din componența rezervațiilor științifice, zonelor cu protecție integrală ale parcurilor naționale și rezervațiilor biosferei, grădinilor dendrologice se sustrag din circuitul economic și se transmit în folosință pe termen nelimitat instituțiilor corespunzătoare. În limitele parcurilor naționale și rezervațiilor biosferei se pot afla terenuri și bazine acvatice ale altor beneficiari sau proprietari. În acest caz, beneficiarii și proprietarii sînt obligați să respecte restricțiile cu privire la protecția mediului și interdicțiile la genurile de activitate prevăzute de prezenta lege.

(2) În cazul cînd în componența rezervației științifice, parcului național și a rezervației biosferei se includ terenuri private, titularilor funciari li se propun terenuri similare sau o compensație bănească. Cheltuielile aferente reorientării gospodăririi terenurilor private, precum și veniturile ratate vor fi reparate de stat.

(3) Ariile naturale protejate funcționează în conformitate cu regulamentele-cadru. După caz, autoritatea centrală pentru mediu, cu avizul Academiei de Științe a Moldovei, aprobă, în baza regulamentului-cadru, regulamente pentru unele obiecte și complexe din fondul ariilor protejate.

(4) Obiectele naturale (arbori seculari, izvoare etc.) care se află în aria naturală protejată și care au un alt regim special de protecție sînt supuse și regimului de protecție al ariei naturale respective.

Art.21. - În cazul în care rezervația științifică, parcul național și rezervația biosferei sînt administrate de o altă autoritate a administrației publice centrale decît autoritatea centrală pentru mediu, ele prezintă acesteia dări de seamă informative semestriale și dări de seamă anuale detaliate, precum și "Analele naturii" pe care le editează. Deținătorii de alte obiecte și complexe din fondul ariilor protejate prezintă anual informații despre starea ariilor naturale respective și despre activitatea desfășurată în ele.

Capitolul 2

REZERVAȚIA ȘTIINȚIFICĂ

Art.22. - Rezervația științifică are ca obiectiv prioritar protecția mediului, efectuarea de cercetări științifice, educarea și instruirea ecologică a populației.

Art.23. - (1) Rezervația științifică are statut de instituție de cercetări științifice și se subordonează autorității centrale pentru mediu.

(2) Delimitarea atribuțiilor de gospodărire a terenurilor silvice din rezervație între autoritatea centrală pentru mediu și autoritatea centrală pentru silvicultură se efectuează în baza unui regulament special.

Art.24. - Rezervația științifică are următoarele sarcini:

a) conservarea biodiversității și menținerea complexului său natural în afara impactului antropic;

b) conservarea stațiunilor terestre și a habitatelor acvatice (biotopurilor terestre și acvatice);

c) efectuarea de cercetări științifice;

d) aplicarea realizărilor științei din domeniul ariilor naturale protejate și realizarea programelor ecologice;

e) ținerea analelor naturii;

f) efectuarea monitoringului ecologic;

g) colaborarea în domeniul ariilor naturale protejate cu organisme și instituții de specialitate din țară și din străinătate;

h) popularizarea cunoștințelor privind protecția mediului;

i) pregătirea cadrelor științifice și a specialiștilor în domeniul ocrotirii naturii, în special în cel al ariilor naturale protejate.

Art.25. - În rezervația științifică, excepție făcînd zonele cu protecție integrală, sînt permise:

a) lucrările de regenerare și reconstrucție ecologică;

b) derularea măsurilor de apărare contra incendiilor;

c) efectuarea măsurilor de profilaxie veterinară și sanitară;

d) vânătoarea de selecție și reglementarea efectivului de animale, în conformitate cu prevederile Legii regnului animal;

e) pășunatul și strângerea fînului de către salariații rezervației, conform regulamentului acesteia;

f) tăierile de igienă, de îngrijire și de regenerare a pădurilor;

g) construcția de locuințe de serviciu pentru personalul științific al rezervației;

h) alte activități ce nu contravin sarcinilor rezervației, aprobate de consiliul ei științific și coordonate cu autoritatea centrală pentru mediu.

Art.26. - În rezervația științifică sînt interzise activitățile ce pot conduce la dereglarea evoluției firești a proceselor naturale, în special:

a) lucrările de instalare a rețelelor de termoficare, liniilor de transport electric, lucrările hidroameliorative și de altă natură, care conduc la deteriorarea echilibrului ecologic;

b) explorarea și extragerea resurselor naturale, cu excepția celor de importanță națională (petrol, gaze naturale) cu condiția respectării cerințelor speciale de protecție a mediului înconjurător stabilite de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător;

c) administrarea de îngrășăminte minerale, ierbicide, pesticide și de alte substanțe chimice nocive;

d) deplasarea vehiculelor pe căile terestre și acvatice altele decît cele de uz comun și parcare lor în locuri neamenajate în astfel de scopuri;

e) pășunatul, vînatul, pescuitul sau cositul neautorizat, precum și distrugerea cuiburilor, vizuinelor, ascunzișurilor, mușuroaielor și altor sălașe de animale;

f) colectarea speciilor de plante și animale în stare vie și prelucrată, precum și a unor părți ale acestora, cu excepția colectării lor în scopuri științifice și, după caz, muzeistice;

g) recoltarea plantelor medicinale, florilor, fructelor, pomușoarelor, ciupercilor, stufului, papurei, vătămarea arborilor;

h) tăierile rase;

i) introducerea unor noi specii de plante și animale;

j) arderea pajiștilor, a stufului și a papurei, aprinderea rugurilor, orice formă de odihnă a populației;

k) aflarea persoanelor străine, cu excepția lucrătorilor științifici din alte instituții și a reprezentanților organizațiilor neguvernamentale care au permis.

Art.27. - În rezervația științifică se creează zonă cu protecție integrală unde se efectuează numai cercetări științifice. Această zonă cuprinde cel puțin 20% din teritoriul rezervației. Ea poate fi situată pe unul sau pe câteva sectoare din aria rezervației, în dependență de suprafața sa și de tipurile ecosistemelor. Amplasamentul și suprafața zonei cu protecție integrală se stabilesc de consiliul științific al rezervației și se aprobă de autoritatea centrală pentru mediu și de Academia de Științe a Moldovei.

Art.28. - (1) În rezervația științifică se instituie consiliu științific, care examinează și reglementează orice activitate din cadrul ei.

(2) Componenta și regulamentul consiliului științific sînt aprobate de autoritatea centrală pentru mediu.

(3) În rezervație, cercetările științifice sînt organizate și efectuate de secția ei științifică și de alte instituții științifice, precum și de organizații neguvernamentale.

Art.29. - Statul de funcții al rezervației științifice se aprobă de autoritatea centrală pentru mediu și de Academia de Științe a Moldovei.

Capitolul 3

PARCUL NAȚIONAL

Art. 30. - Parcul național are ca obiectiv păstrarea complexelor naturale de o deosebită importanță ecologică, estetică și cultural-istorică în vederea armonizării peisajelor geografice și folosirii lor durabile în scopuri științifice, culturale, turistice, instructive și educaționale.

Art.31. - Parcul național are statut de instituție publică. Subordonarea lui se stabilește la momentul fondării.

Art.32. - Parcul național are următoarele sarcini:

a) conservarea și protejarea peisajelor geografice, a obiectelor geomorfologice, a regnului vegetal și animal, a monumentelor istorice și culturale în scopuri științifice, cognitive, recreative și economice;

b) crearea de condiții pentru turism și odihnă;

c) elaborarea și aplicarea metodelor științifice de conservare a obiectelor și complexelor naturale în condițiile folosirii lor în scopuri recreative;

d) popularizarea cunoștințelor privind protecția mediului, educarea și instruirea ecologică a populației.

Art.33. - Utilizarea de resurse naturale, derularea de activități economice și recreative în parcul național se vor face în strictă conformitate cu regulamentul de

funcționare.

Art.34. - (1) Teritoriul parcului național se divizează în următoarele zone funcționale:

zona A, de protecție integrală, care include terenuri destinate restabilirii complexelor naturale din parc, protejării monumentelor istorico-culturale și arheologice și în care este interzisă orice activitate recreativă și economică. În această zonă se efectuează numai cercetări științifice conform unui program aprobat de consiliul științific al parcului și coordonat cu autoritatea centrală pentru mediu;

zona B, de recreație, în care sînt asigurate condiții pentru vizitarea locurilor pitorești ale parcului și pentru un scurt agrement.

Poate avea cărări turistice, adăposturi pentru timp nefavorabil, locuri pentru ruguri, rezerve de combustibil, puncte de observație, obiecte sanitare, indicatoare, panouri de avertisment, scheme ale amplasamentului obiectelor naturale, cultural-istorice și de deservire socială. În această zonă se efectuează, după caz, lucrări silvice pentru păstrarea și restabilirea peisajelor geografice;

zona C, de recreație, destinată unui agrement de lungă durată. În această zonă se permite amplasarea de campinguri, hoteluri, moteluri, poiene pentru bivuacuri, baze turistice, birouri de excursii, centre informaționale, unități de alimentație publică, comerciale și de asistență socio-culturală;

zona D, economică, unde derulează activități economice care nu contravin regimului parcului național, și anume: cultivarea plantelor agricole tradiționale pentru zona dată, folosindu-se metode biologice de combatere a dăunătorilor, aplicîndu-se îngrășăminte și chimicale în strictă conformitate cu normele tehnologice și cu regulile de securitate sanitară; funcționarea diferitelor unități în baza utilizării tehnologiilor nepoluante, respectîndu-se regulile de protecție a mediului.

(2) Deservirea recreativă a vizitatorilor este organizată de administrația parcului și de ministerele și departamentele interesate, de comun acord cu autoritatea centrală pentru mediu. Pentru vizitarea zonelor B și C se plătește taxă, stabilită în regulamentul parcului național.

Art. 35. - (1) În parcul național se instituie un consiliu tehnico-științific și un consiliu consultativ de administrare, care examinează și reglementează activitățile din cadrul parcului în limitele legislației în vigoare.

(2) Componența și regulamentul consiliului tehnico-științific și cele ale consiliului consultativ de administrare sînt aprobate de autoritatea ierarhic superioară.

Art.36. - Statul de funcții al parcului național se stabilește de autoritatea centrală pentru mediu.

Capitolul 4

MONUMENTUL NATURII

Art.37. - Monumentele naturii se clasifică în:

a) geologice și paleontologice: peșteri, grote, denudații, stînci, rîpe, recife, falii, cariere, pîlnii carstice, alte obiecte unice sau reprezentative din punct de vedere geologic, descoperiri paleontologice;

b) hidrologice: lacuri, alte bazine acvatice, izvoare, rîuri, albi vechi și alte obiecte unice sau reprezentative din punct de vedere hidrologic;

c) zoologice: arii luate sub protecție în scopul conservării habitatelor unice sau tipice ale speciilor de animale rare, precum și a unor specii de animale rare sau periclitate;

d) botanice: teritorii luate sub protecție în scopul conservării habitatelor unice sau tipice ale speciilor de plante endemice, relict, comunități ale lor, precum și a unor specii de plante rare sau periclitate, a arborilor seculari;

e) mixte: spații în care se întîlnesc elementele enumerate la lit.a)-d);

f) specii de plante și animale rare.

Art.38. - (1) Monumentele naturii se află în gestiunea autorităților administrației publice centrale sau locale.

(2) Deținătorul terenului declarat monument al naturii este obligat:

a) să asigure respectarea regimului de protecție al monumentului naturii;

b) să instaleze la hotarele monumentului naturii borne, panouri de avertisment, indicatoare, itinerare turistice pedestre și să asigure integritatea lor;

c) să îngreudească zonele de protecție ale arborilor seculari și ale monumentelor hidrologice;

d) să amelioreze condițiile de trai ale animalelor, aplicînd metode biotehnice adecvate.

Art.39. - În perimetrul monumentului naturii se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 5

REZERVAȚIA NATURALĂ

Art.40. - Rezervația naturală are ca obiectiv asigurarea condițiilor optime de protejare și restabilire a speciilor, a comunităților vegetale și animale semnificative din punct de vedere național.

Art.41. - (1) Rezervațiile naturale se află în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale.

Art.42. - În cadrul rezervației naturale se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 6

REZERVAȚIA PEISAJERĂ

(DE PEISAJ GEOGRAFIC)

Art.43. - Rezervația peisajeră (de peisaj geografic) are ca obiectiv conservarea peisajelor geografice de importanță națională, utilizarea lor reglementată în scopuri economice, estetice, culturale și recreative.

Art.44. - Rezervațiile peisajere (de peisaje geografice) se află în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale.

Art.45. - În cadrul rezervației peisajere (de peisaj geografic) se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 7

REZERVAȚIA DE RESURSE

Art.46. - Rezervația de resurse are ca obiectiv conservarea resurselor naturale pentru menținerea lor în stare naturală în vederea valorificării ulterioare.

Art.47. - Rezervațiile de resurse se află în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale, iar teritoriile acestora rămân deținătorilor.

Art.48. - Statutul de rezervație de resurse are un caracter provizoriu, în funcție de importanța ei ecologică și economică, evaluată de organizațiile și instituțiile științifice de domeniu de comun acord cu autoritatea centrală pentru mediu.

Art.49. - În cadrul rezervației de resurse se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 8

ARIA CU MANAGEMENT MULTIFUNCȚIONAL

Art.50. - Aria cu management multifuncțional are ca obiectiv conservarea naturii și gospodărirea reglementată a resurselor naturale.

Art.51. - Ariile cu management multifuncțional se află în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale.

Art.52. - În aria cu management multifuncțional se delimitează zone naturale cu regim special de protecție.

Art.53. - În cadrul ariei cu management multifuncțional se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 9

REZERVAȚIA BIOSFEREI

Art.54. - Rezervația biosferei se fondează în conformitate cu Programul UNESCO "Omul și biosfera" și are ca obiectiv conservarea elementelor și formațiunilor fizico-geografice, speciilor de plante și de animale de importanță națională și internațională, efectuarea de cercetări în sistemul monitoringului global.

Art.55. - Rezervația biosferei are statut de instituție de cercetări științifice și se află în subordinea autorității centrale pentru mediu.

Art.56. - Teritoriul rezervației biosferei se divizează în următoarele zone funcționale:

zonă nucleu, de protecție integrală, destinată exclusiv conservării biodiversității și creării condițiilor naturale de dezvoltare a biocenozelor. În zona nucleu este interzisă orice activitate economică. Se permite doar efectuarea de cercetări științifice;

zonă tampon, de administrare naturală, obiect de studiere și de aplicare a rezultatelor cercetărilor științifice pentru conservarea și dezvoltarea fondului genetic, restabilirea principalelor tipuri de păduri, bălți, lunci, stepe etc. Pentru zona tampon se stabilesc permisiuni și restricții similare celor de la art.25 și 26;

zonă de tranziție, destinată diminuării impactului antropic din teritoriile adiacente. Terenurile din zona de tranziție pot rămâne deținătorilor, care sînt obligați să respecte regimul stabilit în rezervație. În această zonă se permit anumite activități tradiționale de folosință a terenurilor, asociate cu agricultura, silvicultura, pășunatul și pescuitul.

Art.57. - (1) În rezervația biosferei se instituie consiliu științific, care examinează și reglementează orice activitate din cadrul ei.

(2) Componenta și regulamentul consiliului științific se aprobă de autoritatea centrală pentru mediu.

Art.58. - Statul de funcții al rezervației biosferei se stabilește de autoritatea centrală pentru mediu.

Capitolul 11

GRĂDINA DENDROLOGICĂ

Art.66. - Grădina dendrologică are ca obiectiv conservarea unui anumit genofond de specii de arbori, arbuști și de alte plante cu flori ce prezintă interes științific aplicativ.

Art.67. - Grădina dendrologică are statut de instituție științifică aplicativă și se află în subordinea autorității administrației publice locale.

Art. 68. - Grădina dendrologică are următoarele sarcini de bază:

a) conservarea în condiții artificiale a colecțiilor de plante (îndeosebi a speciilor rare sau periclitare) și a altor obiecte botanice de importanță științifică, didactică, economică și culturală;

b) efectuarea de cercetări științifice;

- c) organizarea de expediții și participarea la expedițiile organizate de alte instituții în scopul studierii resurselor vegetale și completării genofondului;
- d) crearea de fonduri semincere, schimbul de semințe și de plante vii cu diferite instituții;
- e) cultivarea și selectarea speciilor valoroase de plante din flora spontană și valorificarea lor economică;
- f) elaborarea bazelor științifice ale arhitecturii peisajere;
- g) elaborarea bazelor științifice și metodologice ale protecției contra bolilor și vătămărilor aduși de plante intro-ducute;
- h) organizarea conferințelor și simpozioanelor științifice;
- i) editarea lucrărilor științifice, literaturii de popularizare a științei, registrelor de semințe și altor lucrări legate de activitatea științifică a grădinii dendrologice.

Art.69. - În grădina dendrologică se instituie consiliu științific, a cărui competență și al cărui regulament sînt aprobate de autoritatea centrală pentru mediu și de Academia de Științe a Moldovei.

Art.70. - Statul de funcții al grădinii dendrologice se aprobă de organizațiile ierarhic superioare de comun acord cu autoritatea centrală pentru mediu și cu Academia de Științe a Moldovei.

Art.71. - Paza grădinii dendrologice este pusă în seama unui personal specializat.

Capitolul 12

MONUMENTUL DE ARHITECTURĂ PEISAJERĂ

Art.72. - Monumentul de arhitectură peisajeră are ca obiectiv păstrarea și dezvoltarea compozițiilor arhitectonice peisajere și servesc ca depozit al genofondului de plante.

Art.73. - Se declară monument de arhitectură peisajeră parcurile vechi, parcurile silvice, aleile cu valoare istorică, culturală, științifică, estetică, economică și recreativă.

Art.74. - Terenul monumentului de arhitectură peisajeră se exclude din circuitul economic, dar rămîne la dispoziția deținătorului, și se află în subordinea autorității administrației publice locale.

Art.75. - (1) Pe teritoriul monumentului de arhitectură peisajeră se interzice orice activitate nelegată de destinația lui, care amenință integritatea configurațiilor arhitectonice peisajere.

(2) Orice lucrare de reconstrucție și restabilire a monumentului de arhitectură peisajeră se efectuează după un proiect aprobat de autoritatea centrală pentru mediu.

Capitolul 13

GRĂDINA ZOOLOGICĂ

Art.76. - Grădina zoologică are ca obiectiv conservarea și studierea faunei sălbatice în condiții de captivitate în scopuri cognitive, educaționale și de cercetare științifică.

Art.77. - Grădina zoologică se află în subordinea autorității administrației publice locale.

Art.78. - Grădina zoologică are următoarele sarcini principale:

a) conservarea în condiții artificiale a animalelor sălbatice, inclusiv a speciilor rare sau periclitate, exotice și locale, care au o deosebită valoare științifică, cognitivă și culturală;

b) efectuarea de cercetări științifice;

c) educarea ecologică și informarea publicului în domeniul faunei, zootehniei, reprezentarea diversității faunistice, creșterea animalelor sălbatice etc.

Art.79. - Grădina zoologică, pentru a-și asigura activitatea, poate dispune de ateliere, pepiniere și de magazine zoologice și poate practica diverse alte activități prevăzute de statutul ei.

Art.80. - Teritoriul grădinii zoologice se divizează în următoarele zone funcționale:

expozițională, în care accesul publicului este permis în modul stabilit de administrația grădinii zoologice;

de uz public;

economică;

științifică;

administrativă.

Art.81. - Statul de funcții al grădinii zoologice se aprobă de autoritatea ierarhic superioară cu acordul autorității centrale pentru mediu și al Academiei de Științe a Moldovei.

Art.82. - Paza grădinii zoologice este asigurată de formațiunile Ministerului Afacerilor Interne prin contract și/ori de corpul special de pază al grădinii zoologice.

Capitolul 14

ZONA UMEDĂ DE IMPORTANȚĂ INTERNAȚIONALĂ

Art.82¹. - (1) Zona umedă de importanță internațională se declară în conformitate cu hotărârea Secretariatului General al Convenției Ramsar și are ca obiectiv protecția și

conservarea habitatelor naturale cu diversitate biologică specifică zonelor umede.

(2) Terenurile zonei umede de importanță internațională rămân la dispoziția deținătorilor, managementul lor realizându-se conform planurilor de management și Regulamentului-cadru al zonelor umede de importanță internațională.

(3) În zonele umede de importanță internațională se stabilesc arii de protecție specială avifaunistică, care reprezintă spații naturale pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice. Ariile de protecție specială avifaunistică se delimitează conform criteriilor elaborate de instituții științifice sau de unii savanți și aprobate de autoritatea centrală pentru mediu.

Titlul IV

ZONA DE PROTECȚIE A OBIECTELOR ȘI A

COMPLEXELOR DIN FONDUL ARIILOR PROTEJATE

Art.83. - (1) Pentru reducerea impactului antropic asupra obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate, pe teritoriul adiacent lor se stabilește zonă de protecție. Limitele acestei zone sînt trasate în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, care se aprobă de Guvern.

(2) Lățimea zonei de protecție a categoriilor de obiecte și complexe din fondul ariilor protejate se stabilește astfel:

a) pentru rezervația științifică, parcul național, rezervația biosferei - 100 - 150 m;

b) pentru monumentul naturii:

geologic și paleontologic, hidrologic, zoologic, botanic și mixt - 500-1000 m;

arbore secular și specie de plante rară -30-50 m;

c) pentru rezervația naturală, rezervația peisajeră (de peisaj geografic), rezervația de resurse, aria cu management multifuncțional - 700-1000 m;

d) pentru grădina dendrologică, monumentul de arhitectură peisajeră și grădina zoologică -100-150 m;

e) pentru zona umedă de importanță internațională - 1000 - 1500 m.

(3) Zona de protecție a ariilor naturale protejate se stabilește în funcție de configurația hotarelor naturale ale localităților, terenurilor agricole, drumurilor etc.

Art.84. - Terenurile din zona de protecție rămân la dispoziția deținătorilor. Hotarele ei se marchează în natură cu borne de reprezentanții autorităților administrației publice locale și de reprezentanții Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

[Art.84 modificat prin LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare

Art.85. - În zona de protecție se admite:

- a) desfășurarea de activități economice tradiționale ce nu conduc la schimbări esențiale în evoluția proceselor naturale;
- b) crearea de condiții optime de trai pentru animalele sălbatice;
- c) tăierile de igienă, de îngrijire și de regenerare a pădurilor;
- d) organizarea unor zone de recreație reglementată.

Art.86. - În zona de protecție sînt interzise:

- a) efectuarea fără autorizație a vînatului, pescuitului și capturării de animale;
- b) tăierile rase;
- c) construirea de obiecte și depozite pentru păstrarea de chimicale și îngrășăminte minerale, alte obiecte auxiliare;
- d) - *abrogată*;
- e) aplicarea pesticidelor;
- f) - *abrogată*;
- g) construcția și amplasarea stațiilor de alimentare cu petrol, obiectelor pentru prepararea soluțiilor chimice și pentru depozitarea produselor petroliere, sălilor de cazane, acumulateoarelor de ape reziduale, punctelor de deservire tehnică, spălătoriilor, obiectelor agricole și industriale, care pot avea un impact ecologic distructiv;
- h) - *abrogată*.

Titlul V

CERCETĂRILE ȘTIINȚIFICE DIN CADRUL

FONDULUI ARIILOR PROTEJATE

Art.87. - Cercetările științifice din cadrul fondului ariilor protejate se fac în scopul studierii evoluției proceselor naturale ferite de impactul antropic și în condițiile unui impact antropic scarificat, pentru estimarea și prognozarea situației ecologice, pentru elaborarea bazelor științifice de ocrotire a naturii, pentru conservarea biodiversității, restabilirea echilibrului ecologic, utilizarea durabilă a resurselor naturale, pentru monitoringul ecologic și ținerea analelor naturii.

Art.88. - (1) În rezervația științifică, parcul național, rezervația biosferei, grădina dendrologică și grădina zoologică, precum și în alte categorii de arii naturale protejate, cercetările științifice se efectuează, în mod obligatoriu, în conformitate cu programe anuale,

asigurându-se astfel continuitatea monitoringului ecologic.

(2) În rezervația științifică, parcul național și în rezervația biosferei, cercetările științifice se efectuează de către secțiile lor științifice, instituțiile științifice de profil, precum și de organizații neguvernamentale. În celelalte categorii de arii naturale protejate, cercetările se efectuează de către instituții științifice de profil și de organizații neguvernamentale, cu avizul autorității centrale pentru mediu.

(3) La realizarea programelor științifice pot participa și organizații științifice din alte țări.

(4) În cazul efectuării investigațiilor științifice de către organizații internaționale, exportul de material acumulat în fondul ariilor protejate se face numai cu autorizația autorității centrale pentru mediu și a instituțiilor științifice de profil din Republica Moldova.

Art.89. - Autoritatea centrală pentru mediu instituie un consiliu științific general al fondului ariilor protejate cu participarea reprezentanților instituțiilor de profil ale Academiei de Științe a Moldovei.

Titlul VI

ASIGURAREA FINANCIARĂ A OBIECTELOR

ȘI COMPLEXELOR DIN FONDUL ARIILOR

PROTEJATE

Art.90. - (1) Finanțarea rezervațiilor științifice, parcurilor naționale, rezervațiilor biosferei, grădinilor dendrologice și grădinilor zoologice se face de la bugetul de stat, inclusiv din venituri colectate, și, din alte mijloace.

(2) Celelalte categorii de arii naturale protejate se finanțează de la bugetele locale, din mijloacele deținătorilor de terenuri proprietate publică, din donațiile persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine, din alte surse financiare neinterzise de legislația în vigoare.

(3) Programele anuale de cercetări științifice ale rezervațiilor științifice, parcurilor naționale, rezervațiilor biosferei, ale grădinilor dendrologice și grădinilor zoologice, precum și ale celorlalte categorii de arii naturale protejate, se finanțează din mijloacele bugetare, inclusiv din veniturile colectate gestionate de Consiliul Științific General prevăzut la art.89 și, după caz, din sursele financiare prevăzute la alin.(1) și (2).

Art.91. - *exclus.*

Art.92. - Pentru terenurile proprietate publică sau privată incluse în fondul ariilor protejate, recuperarea pierderilor suportate de deținători se efectuează de la bugetul de stat și bugetele locale, inclusiv din venituri colectate.

Titlul VII

CADASTRUL DE STAT AL OBIECTELOR

ȘI COMPLEXELOR DIN FONDUL ARIILOR

PROTEJATE

Art.93. - Ținerea cadastrului de stat al obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate este de competența Agenției de Mediu și se finanțează de la bugetul de stat. Pentru instituirea cadastrului de stat, pot fi folosite mijloace de la bugetele locale.

[Art.93 modificat prin LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare 25.04.26]

Art.94. - Cadastrul de stat al obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate cuprinde date despre statutul juridic, apartenența, amplasamentul și limitele, regimul de protecție, importanța științifică, cognitivă și recreativă a acestor obiecte și complexe. Informațiile cadastrale (numărul cadastral, suprafața, actul de proprietate/administrare/folosință) privind obiectele și complexele din fondul ariilor protejate se includ în Sistemul informațional automatizat al fondului ariilor naturale protejate de stat.

Titlul VIII

PAZA OBIECTELOR ȘI COMPLEXELOR DIN

FONDUL ARIILOR PROTEJATE

Art.95. - (1) Paza rezervației științifice, a parcului național și a rezervației biosferei este asigurată de servicii speciale de pază.

(2) Paza altor categorii de arii naturale protejate, cu excepția grădinii dendrologice și grădinii zoologice, este asigurată de autoritățile în a căror subordine se află.

(3) Paza grădinii dendrologice și grădinii zoologice se efectuează în conformitate cu art.71 și 82.

Art.96. - (1) Serviciile speciale de pază se subordonează conducerii rezervației științifice, parcului național, rezervației biosferei și activează conform regulamentelor acestora.

(2) Drepturile colaboratorilor din serviciul special de pază se stabilesc în regulamentul acestuia, elaborat de administrație și aprobat de autoritatea ierarhic superioară.

(3) Colaboratorul serviciului special de pază al ariei naturale protejate beneficiază de drepturile și privilegiile de inspector al Inspectoratului pentru Protecția Mediului și al Serviciului Silvic de Stat și este în drept:

[Art.96 al.(3) modificată prin LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare 25.04.26]

a) să tragă la răspundere atât factorii de decizie, cât și cetățenii care au încălcat

legislația privind ocrotirea naturii;

b) să controleze permisele de acces în obiectele și complexele din fondul ariilor protejate, autorizațiile pentru efectuarea de cercetări științifice și valorificarea de resurse naturale;

c) să rețină contravenienții și să-i predea la primărie sau la secția de poliție pentru a fi identificați;

d) să efectueze, în limitele fondului ariilor protejate, controlul persoanelor și al vehiculelor și să sechestreze producția recoltată și uneltele folosite neautorizat;

e) să întocmească procese-verbale despre încălcarea regimului de protecție și să le depună în organul competent pentru tragerea la răspundere a contravenienților;

f) să inspecteze, nestingherit și inopinat, teritoriile și incintele unităților pentru a stabili respectarea legislației privind ocrotirea naturii;

g) să stopeze sau să limiteze orice activitate ce contravine legislației privind ocrotirea naturii;

h) să intenteze acțiuni persoanelor fizice și juridice pentru reparația prejudiciilor cauzate prin încălcarea legislației privind ocrotirea naturii;

i) să poarte uniformă și armă în exercițiul funcțiunii în zona în care este angajat.

Art.97. - Colaboratorilor din serviciile speciale de pază, precum și persoanelor angajate temporar, prin ordin, în aceste servicii, în caz de atentat la viața și sănătatea lor în exercițiul funcțiunii, iar în caz de deces - familiilor lor, li se plătește o compensație și li se repară, în modul și în mărimea prevăzută de legislația în vigoare, prejudiciul suportat.

Titlul IX

RĂSPUNDERI. SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Art.98. - (1) Încălcarea prezentei legi atrage, după caz, răspundere civilă, administrativă sau penală, conform legislației în vigoare.

(2) Se consideră contravenții, dacă nu constituie, potrivit legii, infracțiuni, următoarele fapte:

a) folosirea ariilor naturale protejate în alte scopuri decât în cele prevăzute de prezenta lege;

b) aprobarea de dezvoltare a activităților planificate din cadrul ariilor naturale protejate de stat și al siturilor Emerald fără a le supune în prealabil procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și/sau, după caz, evaluării biodiversității în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;

c) deteriorarea sau distrugerea ariilor naturale protejate;

d) nelichidarea urmărilor ecologice ale avariilor, catastrofelor și ale altor fenomene distructive;

e) introducerea de plante și animale străine zonei respective, care poluează fondul genetic autohton;

f) încălcarea regulilor de export al plantelor și animalelor luate sub protecția statului;

g) executarea neautorizată a oricărei lucrări de amenajare și construcție;

h) deversarea deșeurilor industriale și menajere în ape sau pe terenuri, depozitarea lor în ariile naturale protejate și în zonele lor de protecție;

i) folosirea peste normele admise a chimicalelor în zonele de protecție;

j) recoltarea neautorizată a fructelor și pomuşoarelor de pădure, a ciupercilor, plantelor medicinale, semințelor și a organismelor acvatice;

k) strămutarea nesanționată a hotarelor ariilor naturale protejate;

l) deteriorarea, ștergerea sau ridicarea bornelor de hotar, geodezice sau topografice, a panourilor de avertizare sau a indicatoarelor;

m) intrarea persoanelor neautorizate, cu sau fără autovehicule, în zonele cu protecție integrală;

n) camparea în zonele interzise;

o) pășunatul în zonele interzise;

p) organizarea și desfășurarea neautorizată de activități economice, de turism și agrement;

r) fotografierea sau filmarea în scopuri comerciale fără achitarea de taxe.

(3) Pentru tragerea la răspunderea de mediu se aplică prevederile Legii nr. 107/2025 privind răspunderea de mediu în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului.

[Art.98 al.(3) introdus prin LP53 din 09.04.26, MO183-185/25.04.26 art.150; în vigoare 25.04.26]

Art.99. - (1) Prejudiciile materiale cauzate de persoane fizice și juridice obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate se repară în modul stabilit de legislația în vigoare.

(2) Reparația prejudiciilor cauzate obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate se efectuează benevol sau prin hotărâre judecătorească.

Art.100. - În caz de dezacord cu decizia reprezentantului autorității pentru mediu, persoana fizică sau juridică este în drept să o atace în ordinea contenciosului administrativ.

Art.101. - Deținătorii de terenuri din fondul ariilor protejate nu poartă răspundere pentru pagubele pricinuite agenților economici de animalele sălbatice.

Titlul X

COLABORAREA INTERNAȚIONALĂ

ÎN DOMENIUL FONDULUI ARIILOR PROTEJATE

Art.102. - Republica Moldova colaborează cu alte state, cu organe și organizații internaționale în domeniul fondului ariilor protejate în bază de acorduri multilaterale și bilaterale. În acest scop, se elaborează și se realizează programe și proiecte internaționale, se efectuează schimb de informații, se constituie rezervații internaționale comune.

Art.103. - (1) Legislația Republicii Moldova asigură pe întreg teritoriul ei exercitarea actelor internaționale la care este parte.

(2) În cazul când actele internaționale în domeniul fondului ariilor protejate ratificate de Republica Moldova prevăd alte norme decât cele stabilite de legislația ei internă, se vor aplica normele actelor internaționale.

Titlul XI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art.104. - Trecerea unei arii naturale protejate dintr-o categorie a Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii în alta, precum și actualizarea categoriilor enumerate la art.4 se efectuează de către Parlament, la propunerea Guvernului, cu avizul autorității centrale pentru mediu și al Academiei de Științe a Moldovei.

Art.105. - (1) Părți integrante ale prezentei legi sînt:

anexa nr.1 - Rezervațiile științifice;

anexa nr.2 - Parcurile naționale;

anexa nr.3 - Monumentele naturii;

anexa nr.4 - Rezervațiile naturale;

anexa nr.5 - Rezervațiile peisajere (de peisaje geografice);

anexa nr.6 - Rezervațiile de resurse;

anexa nr.7 - Ariile cu management multifuncțional;

anexa nr.8 - Rezervațiile biosferei;

anexa nr.9 - *exclusă*;

anexa nr.10 - Grădinile dendrologice;

anexa nr.11 - Monumentele de arhitectură peisajeră;

anexa nr.12 - Grădinile zoologice;

anexa nr.13 - Zonele umede de importanță internațională.

(2) Fiecare anexă poate fi completată pe măsura luării sub protecția statului a unor noi arii naturale.

Art.106. - Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Art.107. - Guvernul, în termen de un an:

- va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

- va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

- va asigura actualizarea, reexaminarea și anularea de către ministere, departamente, autorități ale administrației publice locale a actelor lor vizînd obiectul prezentei legi.

Art.108. - *exclus.*

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Dumitru MOȚPAN

Nr. 1538-XIII. Chișinău, 25 februarie 1998.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)

[anexa nr.4](#)

[anexa nr.5](#)

[anexa nr.6](#)

[anexa nr.7](#)

[anexa nr.8](#)

anexa nr.9 - exclusă

[anexa nr.10](#)

[anexa nr.11](#)

[anexa nr.12](#)

[anexa nr.13](#)